

[Anker Jørgensen.]

ministers henstilling til statistisk departement, men årsagen er vel den, at der altid er knyttet så stor interesse til pristallet i almindelighed og især til den lønregulering, som arbejdsmarkedets parter har aftalt.

Den store interesse for pristallet og pristalsreguleringen kan måske give befolkningen det indtryk, at pristalsreguleringen er årsag til de prisstigninger, som vi også her i landet har været vidne til. Men for det første ved vi, at langt den største del af den lønbevægelse, der finder sted på det danske arbejdsmarked, kommer ikke fra pristalsreguleringen, og for det andet ved vi, at pristalsreguleringen giver slet ikke dækning for de prisstigninger, der finder sted. Hvis arbejdere, funktionærer og tjenestemænd skal have dækning, må de skaffe sig den igennem overenskomstforhandlinger og f. eks. igennem akkorder, metodeforbedringer o. lign. For det tredje ved vi, at pristalsreguleringen som bekendt kommer med stor forsinkelse, hvilket alle lønmodtagere ofte har erfaret.

Kan nogen mon være i tvivl om, at hvis vi ikke havde pristalsreguleringen, så ville lønpresset komme på anden måde og sandsynligvis på en mere ukontrollabel måde? Jeg tror, man skal anerkende, at pristalsordningen er en god ordning, en ordning, som det ikke er politikernes opgave at søge at mistænkeliggøre, men tværtimod bakke op i erkendelse af, at den er en fredsstabilisator på arbejdsmarkedet. Når udlændinge har påvist — det er bl. a. sket igennem internationale undersøgelser — at Danmark har noget nær verdensrekord i arbejdsfred, så tror jeg, at den pristalsregulering, som har sin basis i pristalsberegningen, har sin store andel heri.

Man har i pressen og også her i dag bl. a. været inde på, hvilken beslutning der blev truffet i pristalsnævnet. Også jeg vil understrege, at pristalsnævnet ikke kan beslutte, men kun modtage orientering, give råd og forlange oplysninger om baggrunden for pristallets udregning. Jeg skal ikke i detaljer komme ind på pristalsnævnets møde den 21. september, men kun slå fast, at der i hvert fald er enighed om, at departe-

mentet ikke fik noget ja til at gå i gang med det nye grundlag i oktober. Det er også sikkert, at der på samme møde rejstes en række spørgsmål, som man gerne vil have undersøgt. Det er jo ganske i overensstemmelse med pristalsnævnets beføjelser, at man stiller spørgsmål, at man forlanger oplysninger, ja, det vil ofte være en forudsætning for, at man kan give departementet råd.

I den debat, der har været om økonomiministerens henstilling til departementet, har der flere gange været talt om departementets uafhængighed som en videnskabelig institution, ja, der har endda været talt om, at den højtærede minister har gjort sig skyldig i magtmisbrug. Jeg synes, man her har svunget sig lidt højt op. Nu er magtmisbrug jo noget væmmeligt noget, også selv om man eventuelt gør det på vegne af samtlige lønmodtagere, altså mere end en million mennesker her i landet, men der var efter min og mit partis mening ikke tale om magtmisbrug i det foreliggende tilfælde, ikke tale om et forsøg på at antaste departementets selvstændighed. Den højtærede økonomiminister har da også i dag understreget, at han ikke har haft til hensigt at røre ved departementets videnskabelige frihed.

Når vi taler om pristalsudregningen som et videnskabeligt produkt, som ikke må gøres til genstand for påvirkning udefra, så må det også være rimeligt at påpege, at der fra dette høje ting — også fra den ærede ordfører for forespørgerne i dag — ofte har været rettet kritik imod det grundlag, som pristallet udregnes på; jeg tænker her på spørgsmålet om skatternes indregning i pristallet, et spørgsmål, som udelukkende er afgjort politisk. Jeg tænker også på spørgsmålet om huslejestigningerne, hvor der var politiske ønsker om, at de skulle holdes uden for pristallet. Jeg husker også, at der for år tilbage var et spørgsmål om, hvorvidt forsikringerne, f. eks. arbejdsløshedskasseforsikringerne, skulle ind i pristallet; også det blev afgjort politisk. Her er der altså tale om politiske vurderinger, ikke om egentlig videnskabelige.

I øvrigt er det jo mærkeligt, at en udskyldelse på 3 måneder af det nye budget kan vække så stor forargelse. Man må